

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності **Правоохоронна діяльність**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи філософський знань

Галузь знань	К Безпека та оборона
Спеціальність	К9 Правоохоронна діяльність
Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент, к.філос.н. Іванова Оксана Станіславівна	093-192-24-29	epk.mgu.odessa@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Основи філософії – це водночас наука, особлива форма світогляду і спосіб духовної діяльності людини, спрямовані на дослідження і осмислення буття, процесу пізнання, людини, суспільства, цінностей (що дійсно є добро, справедливість), культури та історії (куди рухається людство?).

Знання філософії має важливе значення для здобувачів всіх навчальних закладів, оскільки може сприяти випрацюванню ними системного і критичного мислення, зробити більш плідною та креативною їх подальшу професійну діяльність, допомогти ув'язати їх задачі з проблемами, що стоять перед українським суспільством і людством в цілому, а також сприяти здійсненню відкриттів, які останнім часом здебільшого здійснюються на «стиках» наук.

Метою філософії як навчальної дисципліни є формування у здобувачів світоглядної культури, здатності до рефлексії, уміння критично мислити й орієнтуватися у складних процесах сучасності. Адже для їх майбутньої професії важливо сформувавши цілісне уявлення про світ, людину та суспільство і мати знання, про те, як змінювались уявлення про буття, істину, добро, справедливість; навчитися працювати з поняттями, логікою, аргументацією, а також розвивати вміння аналізувати тексти, ідеї та явища; випрацювати здатність ставити запитання й сумніватися, що допоможе сформувавши навички критичного мислення й спротив маніпуляціям; зрозуміти власні життєві орієнтири в глобалізованому та інформатизованому світі і виховати в собі повагу до життєвих орієнтирів інших людей, їх прав, гідності, свободи, а також відповідальність перед суспільством, природою і майбутнім.

Зокрема, вивчення курсу спрямоване на виконання наступних завдань:

1. Розвиток цілісного розуміння наукового і творчого пошуку як процесу, що ґрунтується на філософських і методологічних засадах.
2. Засвоєння основ наукового мислення й методів дослідницької діяльності, необхідних для продукування нових знань у сучасній науці.
3. Опанування ключових аспектів наукової творчості та інноваційної роботи з метою підвищення результативності досліджень.
4. Формування вмінь планувати, організовувати та координувати наукову та творчу діяльність для успішної реалізації дослідницьких і інноваційних проектів.
5. Розвиток критичного мислення для розв'язання складних наукових і творчих проблем та знаходження нестандартних рішень.
6. Набуття практичних навичок застосування методів і стратегій наукового пізнання задля досягнення інноваційних результатів.
7. Осмислення філософських підвалин наукової і творчої діяльності та принципів креативного мислення, що дає змогу здійснювати самостійні дослідження.
8. Вивчення історичних етапів формування філософії, науки та культури у їх зв'язку з ширшими цивілізаційними змінами.
9. Розвиток культури академічної етики й доброчесності.
10. Сприяння формуванню здатності здобувача ступеня бакалавра аналізувати та розв'язувати концептуальні й методологічні проблеми наукового пізнання через опанування філософських підходів, розвиток світоглядної рефлексії та усвідомлення важливості постійного самоосвітнього руху та особистісного зростання.

Передумови для вивчення дисципліни Даний курс вивчається на початку навчання і є своєрідним вступом до обов'язкових та вибіркових гуманітарних дисциплін.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Основи філософських знань» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у галузі правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів права та цивільної безпеки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)

суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності :

СК1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності, дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.

СК9. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

Навчальна дисципліна «**Основи філософських знань**» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПР)**, передбачених освітньо-професійною програмою:

РН2. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН4. Вести культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.

РН5. Здійснювати пошук необхідної для професійної діяльності інформації у різних джерелах та оцінювати її релевантність та достовірність.

РН8. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	30/6	30/6	60/108	1 курс (на основі ПЗСО) 2 курс (на основі БЗСО)	1-й (на основі ПЗСО) 3-й (на основі БЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц	прак	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Філософія як форма духовної діяльності людини, її предмет, структура і методи.	16	4	4	8	16	2	2	12
Тема 2. Філософія Давнього Сходу та античності	18	4	4	10	18	2	2	14
Тема 3. Філософія Середніх віків, Відродження, Нового часу та Просвітництва	18	4	4	10	18	2	2	14
Тема 4. Німецька класична філософія та філософія XIX–XX ст. Українська філософська традиція	18	4	4	10	18	-	-	18
Тема 5. Онтологія, гносеологія та філософська антропологія	16	4	4	8	16	-	-	16
Тема 6. Етика, естетика, філософія культури	16	4	4	8	16	-	-	16
Тема 7. Соціальна філософія та філософія історії	18	6	6	6	18	-	-	18
Усього годин	120	30	30	60	120	6	6	108
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ІСПИТ								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Філософія» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.

4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

Завдання	Денна годин	Заочна годин
<p>Тема 1. Філософія як форма духовної діяльності людини, її предмет, структура і методи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світогляд як філософська категорія 2. Походження терміна «філософія». 3. Філософія і міф: відмінності та спадковість. 4. Філософія і релігія: спільні питання, різні підходи. 5. Відмінність філософії від науки: методи та цілі. 6. Функції філософії у суспільстві: світоглядна, методологічна, аксіологічна, критична. 7. Предмет філософії: «людина – світ» як універсальне відношення. 8. Основні розділи філософії. 9. Мова філософії: поняття, категорії, аргументація 10. Роль філософії у глобалізованому світі. 11. Етика сучасності: права людини, біоетика, екологічна відповідальність. 12. Філософія у житті особистості (критичне мислення, цінності, орієнтації). <p>Есе «Чи є філософія "наукою наук" чи "мистецтвом мислення"?»</p>	8	12
<p>Тема 2. Філософія Давнього Сходу та античності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософські знання Давнього Єгипту та цивілізацій Месопотамії. 2. Витоки філософії Давньої Індії. 3. Ортодоксальні давньоіндійські філософські школи. 4. Неортодоксальні давньоіндійські філософські школи. 5. Філософія Давнього Китаю (загальний огляд). 6. Конфуціанство. 7. Даосизм. 8. Легізм. 9. Передумови виникнення філософії в Давній Греції. 10. Філософія досократиків (загальний огляд). 11. Мілетська школа. 	10	14

<ul style="list-style-type: none"> 12. Елеати та піфагорейці. 13. Емпедокл і Анаксагор. 14. Атомізм Левкіпа та Демокріта. 15. Філософія Сократа. 16. Вчення Платона про ідеї. 17. Вчення Платона про душу. 18. Вчення Платона про державу. 19. Вчення Арістотеля про 4 причини. 20. Етика Арістотеля. 21. Вчення Арістотеля про державу. 22. Кінізм та Стоїцизм. 23. Епікуреїзм та Скептицизм. 24. Неоплатонізм. <p>Есе «Вплив античності на формування основ європейського мислення: логіку, етику, метафізику».</p>		
<p>Тема 3. Філософія Середніх віків, Відродження, Нового часу та Просвітництва</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Патристика. 2. Схоластика. 3. Реалізм і номіналізм. 4. Філософія Відродження. 5. Політична філософія Макіавеллі. 6. Раціоналізм Нового часу. 7. Емпіризм Ф. Бекона, Дж. Локка, Д. Юма. 8. Просвітництво. 9. Теорія суспільного договору. <p>Есе «Епоха Відродження — звільнення від схоластичних обмежень і повернення до людини».</p>	10	14
<p>Тема 4. Німецька класична філософія та філософія XIX–XX ст. Українська філософська традиція</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. І. Кант «До вічного миру». 2. «Коперніканський переворот» у філософії Канта. 3. Етика Канта і категоричний імператив. 4. Діалектика і філософія історії Гегеля. 5. Фіхте, Шеллінг, Феєрбах: головні ідеї. 6. Маркс і Енгельс: матеріалістичне розуміння історії та класова боротьба. 7. Позитивізм і «закон трьох стадій» О. Конта. 8. Неопозитивізм і логічний аналіз мови. 9. Феноменологія Е. Гуссерля: «повернення до самих речей». 	10	18

<p>10. Екзистенціалізм: Сартр, Камю, Ясперс. 11. Аналітична традиція: Л. Вітгенштайн і сучасна аналітика. 12. Постмодерн: Ж. Дерріда, М. Фуко, Ж.-Ф. Ліотар. 13. Сучасна практична філософія: Хабермас, Апелъ, Йонас, Берлін. 14. Іларіон Київський і «Слово про закон і благодать». 15. Юрій Дрогобич (Коттермак). 16. Києво-Могилянська академія як центр філософії. 17. Григорій Сковорода: філософія серця і «споріднена праця». 18. Михайло Драгоманов і політична філософія. 19. Іван Франко: гуманізм і марксизм. 20. Дмитро Чижевський і українська діаспорна філософія. 21. Сучасна українська філософія: Копнін, Попович, Кримський, Єрмоленко.</p> <p>Есе «XIX–XX ст. — епоха пошуку нових світоглядних основ після кризи класичної системи».</p>		
<p>Тема 5. Онтологія, гносеологія та філософська антропологія</p> <p>1. Поняття буття: його універсальність і багатовимірність. 2. Матерія і дух у класичній та сучасній філософії. 3. Категорії простору, часу, руху, причинності. 4. Проблема свідомості: матеріалістичні та ідеалістичні підходи. 5. Пізнання як взаємодія суб'єкта і об'єкта. 6. Чуттєве та раціональне в пізнанні. 7. Скептицизм, агностицизм, гносеологічний оптимізм. 8. Проблема істини: класична, когерентна, прагматична та конструктивістська концепції. 9. Людина як біосоціокультурна істота. 10. Проблема сутності людини у філософії: від Аристотеля до Шелера. 11. Свобода і детермінізм: класичні й сучасні інтерпретації.</p> <p>Есе «Чому XX століття називають «століттям антропологічного повороту»?»</p>	8	16

<p>Тема 6. Етика, естетика, філософія культури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідальність як етична та правова категорія. 2. Етика: добро і зло, моральний вибір, категоричний імператив Канта. 3. Естетика: прекрасне, піднесене, трагічне, комічне. 4. Філософія культури: культура як «друга природа», символічні форми (Кассіпер). 5. Цінності: ієрархії та сучасні кризи. 6. Чи можна створити універсальну етику для всього людства? 7. У чому відмінність між мистецтвом і культурою загалом? 8. Яку роль відіграють цінності у сучасному світі? <p>Есе «Чи має штучний інтелект моральну відповідальність?».</p>	8	16
<p>Тема 7. Соціальна філософія та філософія історії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільство як система: індивід, групи, інститути. 2. Основні соціальні відносини: влада, економіка, право, культура. 3. Теорія органічного суспільства. 4. Системна теорія суспільства (Парсонс, Луман). 5. Конфліктологічна теорія суспільства (Маркс, Дарендорф). 6. Концепції справедливості: від Платона до Ролза. 7. Етнос і нація. 8. Свобода і суспільний порядок. 9. Демократія як політичний ідеал. 10. Філософія історії та глобалізація 11. Сенс і мета історії: телеологія та скепсис. 12. Лінійні концепції історії (Августин, Гегель, Просвітництво). 13. Циклічні концепції історії (Полібій, Шпенглер, Тойнбі). 14. Прогрес і регрес в історії. 15. Детермінізм і свобода у ході історії. 16. Проблема суб'єкта історії: особистість чи народ? 17. «Зіткнення цивілізацій» С. Гантінгтона. 18. Філософія майбутнього людства (Вернадський, Курцвейл, Йонас). <p>Есе «Свідомість: продукт матерії чи щось інше?» (3–5 сторінок).</p>	6	18
<p>1. Індивідуальні науково-дослідні завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Піфагорійська модель світу 2. Космологічна суперечка Геракліта і Зенона про (не)змінність буття 3. Етична філософія Сократа (на прикладі «Апології Сократа») 4. Світогляд стоїка (на прикладі «Листів до Луцілія» Сенеки) 		

5. Місце та призначення філософа (на основі «Держави» Платона)
 6. Концепція платонівського кохання (на основі «Бенкету» Платона)
 7. Співвідношення душі і тіла у Платона (на основі «Федона»)
 8. Пізнання як пригадування (на основі «Менона» Платона)
 9. Суть і значення принципу «золотої середини» (на прикладі «Нікомахової етики» Арістотеля)
 10. Цноти у розумінні Арістотеля (на основі уривків з «Нікомахової етики»)
 11. Філософські ідеали Цицерона (на основі його трактатів)
 12. Зло як брак добра (на прикладі фрагментів з твору «Сповідь» Аврелія Августина)
 13. Людина як єдність душі і тіла (на основі фрагментів з «Суми теології» Томи Аквінського)
 14. Мудрість та її «вороги» (на прикладі фрагментів з «Похвали Глупості» Е.Роттердамського)
 15. Роздуми Р.Декарта про специфіку пізнання (на прикладі фрагментів з «Роздуми про метод»)
 16. Про велич і жалюгідне становище людини (на прикладі вибраних статей з «Думок про людину» Б.Паскаля).
 17. Афоризми К.Гельвеція як філософські істини: аналіз та інтерпретація
 18. Про доказовість, сумніви та істину (на прикладі трактату Д. Г'юма)
 19. Нігілізм у європейському світогляді: причини та суть (на прикладі концепції Ф. Ніцше)
 20. Вільна людина у розумінні Г. Сковороди
 21. Про свободу і приреченість у розумінні Ж.-П. Сартра (на прикладі одного з трактатів, нпр. «Нудоти»).
 22. Суть та значення абсурду (на прикладі одного з творів А.Камю: «Чума», «Міф про Сізіфа»).
 23. Психоаналіз як науковий підхід: за і проти (на прикладі «Вступу до психоаналізу» З. Фрейда)
 24. Потенціали та обмеження людської пам'яті (на прикладі «Тлумачення снобачень» К.-Г. Юнга)
 25. Архетипи колективного несвідомого К.-Г. Юнга (аналіз вибраного уривку).
 26. Що таке поступ? Соціально-філософська тематика в Івана Франка (на прикладі вибраних творів)
 27. Чи можлива абсолютна істина? (на прикладі вибраних уривків з «Tractatus Logicus-Philosophicus» Л. фон Вітгенштайна та «Структури наукових революцій» Т. Куна)
 28. Чи повинне наукове відкриття бути моральним? (на прикладі вибраної літератури з історії науки ХХ ст.)
 29. Сила і свавілля масової свідомості (на прикладі есе Ортеги-і-Гасета «Бунт мас»).
 30. Філософія і національність (на прикладі фрагментів праць М. Максимовича, В. Липинського, М. Хвильового, Д. Чижевського, М. Шлемкевича).
- ***
1. Предмет і методологія філософії права та її місце в системі правових наук.
 2. уманістичний зміст філософсько-правового знання.
 3. Онтологія права. Форми буття права.
 4. Аксіологія права. Право як цінність та цінності у праві.

5. Правова гносеологія. Проблема істини в праві. 6. Правова антропологія: гуманістична природа права. 7. Типологія праворозуміння. Основні аспекти плюралізму сучасного праворозуміння. 8. Сучасні концепції права. 9. Філософія неправа. Форми прояву неправових явищ у суспільному житті та причини, що їх породжують. 10. Філософія злочину і покарання. Сучасні філософсько-правові концепції природи злочину. 11. Вчення Ч.Беккарія про смертну кару, її неефективність і невиправданість. 12. Право і власність. 13. Філософсько-правовий аналіз договору в приватному праві. 14. Право і влада: основні підходи у розумінні влади та її призначення у суспільному житті. 15. Особистість, право, держава в сучасному світі. 16. Громадянське суспільство як суб'єкт творення правової держави.		
Всього	60	108

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для іспиту	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, есе, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен (залік)
--	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ІСПИТ

<i>Поточний контроль</i>

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми тарозкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми тарозкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів фахової передвищої освіти при формі контролю **іспит** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- за інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу фахової передвищої освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переводу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - здобувач фахової передвищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- 30 до 40 балів - здобувач фахової передвищої освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;
- 20 - 30 балів - здобувач фахової передвищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

8. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та

опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував есе (інформаційне повідомлення) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував есе (інформаційне повідомлення) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, есе (інформаційне повідомлення) та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D – від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, есе (інформаційне повідомлення);

- «задовільно» / «зараховано» E – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

Питання до іспиту - I семестр

1. Світогляд як філософська категорія
2. Походження терміна «філософія».
3. Філософія і міф: відмінності та спадковість.
4. Філософія і релігія: спільні питання, різні підходи.
5. Відмінність філософії від науки: методи та цілі.
6. Функції філософії у суспільстві: світоглядна, методологічна, аксіологічна, критична.
7. Предмет філософії: «людина – світ» як універсальне відношення.
8. Основні розділи філософії.
9. Онтологія.
10. Гносеологія.
11. Антропологія.
12. Етика.
13. Естетика.
14. Соціальна філософія та філософія історії.
15. Мова філософії: поняття, категорії, аргументація
16. Роль філософії у глобалізованому світі.
17. Етика сучасності: права людини, біоетика, екологічна відповідальність.
18. Філософія у житті особистості (критичне мислення, цінності, орієнтації).
19. Філософські знання Давнього Єгипту та цивілізацій Месопотамії.
20. Витоки філософії Давньої Індії.
21. Ортодоксальні давньоіндійські філософські школи.
22. Не ортодоксальні давньоіндійські філософські школи.
23. Філософія Давнього Китаю (загальний огляд).
24. Конфуціанство.
25. Даосизм.
26. Легізм.
27. Передумови виникнення філософії в Давній Греції.
28. Філософія досократиків (загальний огляд).
29. Мілетська школа.
30. Елеати та піфагорейці.
31. Емпедокл і Анаксагор.
32. Атомізм Левкіпа та Демокріта.
33. Філософія Сократа.
34. Вчення Платона про ідеї.

35. Вчення Платона про душу.
36. Вчення Платона про державу.
37. Вчення Арістотеля про 4 причини
38. Етика Арістотеля.
39. Вчення Арістотеля про державу.
40. Кінізм та Стоїцизм.
41. Епікуреїзм та Скептицизм.
42. Неоплатонізм.
43. Патристика
44. Схоластика
45. Реалізм і номіналізм
46. Філософія Відродження
47. Політична філософія Макіавеллі.
48. Раціоналізм Нового часу.
49. Емпіризм Ф. Бекона, Дж. Локка, Д. Юма.
50. Просвітництво.
51. Теорія суспільного договору.
52. І.Кант «До вічного миру».
53. «Коперніканський переворот» у філософії Канта.
54. Етика Канта і категоричний імператив.
55. Діалектика і філософія історії Гегеля.
56. Фіхте, Шеллінг, Феєрбах: головні ідеї.
57. Маркс і Енгельс: матеріалістичне розуміння історії та класова боротьба.
58. Позитивізм і «закон трьох стадій» О. Конта.
59. Неопозитивізм і логічний аналіз мови.
60. Феноменологія Е. Гуссерля: «повернення до самих речей».
61. Екзистенціалізм: Сартр, Камю, Ясперс.
62. Аналітична традиція: Л. Вітгенштайн і сучасна аналітика.
63. Постмодерн: Ж. Дерріда, М. Фуко, Ж.-Ф. Ліотар.
64. Сучасна практична філософія: Хабермас, Апелль, Йонас, Берлін.
65. Іларіон Київський і «Слово про закон і благодать».
66. Юрій Дрогобич (Коттермак).
67. Києво-Могилянська академія як центр філософії.
68. Григорій Сковорода: філософія серця і «споріднена праця».
69. Михайло Драгоманов і політична філософія.

70. Іван Франко: гуманізм і марксизм.
71. Дмитро Чижевський і українська діаспорна філософія.
72. Сучасна українська філософія: Копнін, Попович, Кримський, Єрмоленко.
73. Суспільство як система: індивід, групи, інститути.
74. Основні соціальні відносини: влада, економіка, право, культура.
75. Теорія органічного суспільства.
76. Системна теорія суспільства (Парсонс, Луман).
77. Конфліктологічна теорія суспільства (Маркс, Дарендорф).
78. Концепції справедливості: від Платона до Ролза.
79. Етнос і нація.
80. Свобода і суспільний порядок.
81. Демократія як політичний ідеал.
82. Філософія історії та глобалізація
83. Сенс і мета історії: телеологія та скепсис.
84. Лінійні концепції історії (Августин, Гегель, Просвітництво).
85. Циклічні концепції історії (Полібій, Шпенглер, Тойнбі).
86. Прогрес і регрес в історії.
87. Детермінізм і свобода у ході історії.
88. Проблема суб'єкта історії: особистість чи народ?
89. «Зіткнення цивілізацій» С. Гантінгтона.
90. Філософія майбутнього людства (Вернадський, Курцвейл, Йонас).

10. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання та засвоєння навчальної дисципліни передбачає неухильне дотримання вимог академічної доброчесності, яка регулюється Законом України “Про освіту” та ст. 26 Закону України «Про фахову передвищу освіту», «Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року), іншими нормативними документами. Зокрема, основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у «Положенні про академічну доброчесність у Фаховому коледжі Міжнародного гуманітарного університету», «Кодексі академічної доброчесності Міжнародного гуманітарного університету» та «Інструкції щодо процедури технічної перевірки на наявність текстових запозичень (академічного плагіату)», затвердженій наказом МГУ від 03.05.2024 р., № 708а.

Відповідно до ст.42 Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з

особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Сирінський Р. А. Комунікативний поворот у філософії та національне питання: пошук нових дискурсивних практик. *Міжнародні та політичні дослідження* (ОНУ імені І. І. Мечникова). 2024. Вип. 37. С. 119-131. URL: <https://journals.onu.in.ua/index.php/interpolis/article/view/141/133>
2. Сирінський Р. А. Погляди Карла Маркса й Фрідріха Енгельса на перспективи розвитку міжнаціональних відносин у світі та їх наступна трансформація. *Культурологічний альманах* (Національний педагогічний університет імені М.П Драгоманова). 2024. № 2 (10). С. 285-298. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/402/378>
3. Сирінський Р. А. Ленінська модель національної політики як одна з теоретичних основ російських шовінізму та імперіалізму радянських та пострадянських часів. *Культурологічний альманах* (Національний педагогічний університет імені М.П Драгоманова). № 2 (10), 2024. С. 272-284. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/401/377>
4. Рябініна О. В., Юрченко Л. І. (ред.). *Філософія : підручник для студентів і курсантів ВНЗ III–IV р. а.* — Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2021. — 512 с.
5. *Основи філософських знань: навчальний посібник / Magnolia* (Львів). – 2024 (оновлене видання для ВНЗ I–II р. акредитації). 312 с.
6. *Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо.* Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Видво УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
7. *Філософія : навч. посіб. для підгот. до заліку та іспиту / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань.* – Харків : Право, 2021. – 136 с.
8. *Філософія : навчальний посібник / Т. І. Шрамко, Ю. Т. Шрамко.* – Львів : «Новий Світ-2000», 2026. – 344 с.
9. *Тарасенко І. В. Основи філософських знань : навчально-методичний посібник / І. В. Тарасенко.* – Харків : НТУ «ХПІ», 2025. – 112 с.

Допоміжна

10. *Людина і суспільство. Кол. монографія. Т.1. Переусвідомлення буття людини під впливом глобальних викликів: ідентичність і свобода самовираження.* – Львів: ЛНУ, 2022
11. *Філософія. Підручник для ВНЗ III–IV рівнів акредитації / Петрушенко В. Л.* – 2022, 506 с.
12. *Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX – XX ст.: навчальний посібник.* Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2022. 486 с

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>
3. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>
4. Бібліотека університету імені Т. Г. Шевченка: офіційний сайт. URL: <http://philsci.univ.kiev.ua>
5. Наукове пізнання: методологія та технології. URL : <http://np.pdpu.od.ua>
6. Перспективи. Соціально-політичний журнал. URL: <http://perspektyvy.pdpu.od.ua>
7. Спеціалізована е-бібліотека філософської літератури Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_ph/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=